

Valodas stilu daudzveidība un to īpatnības

Temata mērķis ir veidot izpratni par stila jēdzienu sabiedrībā un valodā, atklājot stilu mijiedarbību. Valodā stilu palīdz atklāt valodas līdzekļu izmantojums dažādu žanru tekstos. Mācoties par tā likumsakarībām, skolēns var pilnveidot savu valodas stilu mutvārdos un rakstveidā, kā arī iegūtās zināšanas izmantot savu tekstu izveidē.

Temata apguves beigās tu

- apgūsi jēdziena *stils* izpausmi tev zināmajās jomās un literārā tekstā;
- nošķirsi dažādu funkcionālo stilu veidus latviešu valodā, pamatojot ar piemēriem no tekstiem, raksturojot kontekstu, mērķi, autora individuālo rakstības veidu, kā arī stilu mijiedarbību;
- raksturosi dažādu funkcionālo stilu tekstus, vērtējot to morfoloģiskos, sintaktiskos, leksiskos valodas līdzekļus;
- vērtēsi leksiskos, morfoloģiskos, sintaktiskos valodas līdzekļus un to grafisko izvietojumu dažādu žanru tekstos;
- vērtēsi saziņas kontekstu, informācijas saturu, runas mērķi, autora individuālo un savu rakstības veidu un citus faktoros.

Lai to sasniegtu, stundās tu

- saskatīsi likumsakarības stila izpausmēs dažādās sabiedrības dzīves jomās (arhitektūra, mode, māksla u. c.) saistībā ar valodā esošajiem procesiem;
- strādāsi ar tekstiem, kuros atklājas dažādi valodas funkcionālie stili, piemēram, sarunvalodas stils, kas biežāk sastopams sarunvalodā, kā arī zinātniskais, lietišķais, publicistikas, daiļliteratūras stils, kuri biežāk vērojami rakstveida tekstos;
- analizēsi dažādu funkcionālo stilu tekstus, balstoties uz savām zināšanām un prasmēm morfoloģijā, sintaksē, leksikā;
- pārī vai mācību grupā salīdzināsi divus tekstus, meklēsi tiem kopīgās un atšķirīgās iezīmes, nosakot stila dominanti;
- veidosi tekstu publicistikas stilā, izvēloties stilam atbilstošus valodas līdzekļus.

Būtiskākie jēdzieni: saziņas nolūks, saziņas situācija, stilistika, stilistiskais līdzeklis, stilu mijiedarbība, teksta stilistika, teksta žanrs, valodas funkcionālais stils.